

การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร
สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวิโอ
สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

Simplicity of Life for The Seminarian of
Dominic Savio Seminary Suratthani Diocese.

พิสิทธ์ ยอแซฟ

* ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ดร.สุรชัย ชุ่มศรีพันธุ์

* สาขาวิชาเทววิทยาจริยธรรม คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

บาทหลวง ผศ.ดร.ชาติชาย พงษ์ศิริ

* สาขาวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

ผศ.ดร.ลัดดาวรรณ์ ประสูตรแสงจันทร์

* สาขาวิชาคริสตศาสนศึกษา คณะศาสนศาสตร์ วิทยาลัยแสงธรรม

Pisit Yorsaep

* Master of Arts Program in Moral Theology, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Dr.Surachai Chumsriphun

* Moral Theology Program, Faculty of Theology, Saengtham College.

Rev.Asst.Prof.Dr.Chartchai Phongsiri

* Philosophy and Religion Program, Faculty of Humanities, Saengtham College.

Asst.Prof.Dr.Laddawan Prasootsaengchan

* Christian Education Program, Faculty of Theology, Saengtham College.

ข้อมูลบทความ

* รับบทความ 31 มีนาคม 2566

* แก้ไข 8 พฤษภาคม 2566

* ตอบรับบทความ 30 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบผสมผสานนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี กลุ่มประชากรที่ศึกษา คือ สามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 6 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านงานอภิบาล และด้านชีวิตจิต

2. แนวทางการพัฒนาเรื่อง การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีดังต่อไปนี้

2.1 สามเณรควรมีการใช้ชีวิตหมู่คณะ ให้ความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และการเข้าเฝ้าไตร่ตรองอยู่เสมอ ค้นพบเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง มีความพยายามในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ ใช้เวลาในการแสวงหาความรู้และทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ออกจากตัวเอง และฝึกการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย

2.2 สำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ ต้องปลูกฝังมโนธรรมของสามเณรให้ถูกต้องอบรมให้สามเณรเข้าถึงจิตตารมณ์ของการรับใช้อย่างแท้จริง เห็นความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ การเข้าเฝ้าบิณฑบาต ให้สามเณรได้ลงมือทำกิจกรรมหรืองานอภิบาล ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นพระสงฆ์ ให้สามเณรได้ออกไปสัมผัสชีวิต ได้พบเจอสิ่งใหม่ที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจ และควรใช้แรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบในการฝึกฝนสามเณร รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการใช้จ่ายส่วนตัวที่เท่าเทียมกัน

2.3 ผู้ให้การอบรมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สามเณร

2.4 ครอบครัวและสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ ควรร่วมมือในการให้การอบรมสามเณรแบบต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ความเรียบง่าย
สามเณร
สำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ

Abstract:

This combined research purposes to study; 1) Simplicity of Life for the Seminarian of Dominic Savio Seminary, Suratthani Diocese. 2) Seminarian's Simplicity in the feature of Development Guidelines of Dominic Savio Seminary, Suratthani Diocese. The study of population was of 32 Seminarists at the Dominic Savio Seminary. The studying tool was a questionnaire. The statistics using in the analysis consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative data obtained from a group interview of 6 experts were obtained by selective selection. The tool using was a semi-structured interview. Data analysis used content analysis.

The results of this research reveal:

1. The practice of simplicity of the Seminarian at the Dominic Savio Seminary, Suratthani Diocese, is at a high level. Sorted in descending order of mean, i.e., intelligence, humanity. pastoral and spiritual life.

2. The Guidelines for the development in practice of Simplicity of the Seminarian of the Dominic Savio Seminary, Suratthani Diocese are as follow;

2.1 Seminarian should have a community life, paying attention to meditation, attending the Mass and having the retreat and contemplating, discover his true motivation, attempt for education. Take the time to seek the knowledge and spending the time usefully, leaving safe zone and practice a simple life.

2.2 The Dominic Savio Seminary must properly cultivate a conscience to Seminararians. Training Seminarian to truly approach to spirit of service, Seeing the importance of meditation, Attending the Mass and being silent. Seminarian is to do all activities or pastoral work which are helping to inspire them to become a priest. Seminarian should go out and experience real situation of life, finding new challenges to inspire themselves. Seminarian is familiar with different formation both in positive and negative dimension, including setting guidelines for equal personal spending.

2.3 The Formator should be a good example for Seminarian.

2.4 The family and the Dominic Savio Seminary should cooperate in providing continuous training for Seminarian.

Keywords: Simplicity
Seminarian
Dominic Savio Seminary

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมในปัจจุบันนี้กำลังตกอยู่ในกระแสบริโภคนิยมอย่างเต็มตัว เป็นยุคที่คนกำลังแข่งขันกันบริโภค แสวงหาความสนุกสนาน และความสุขทางกายอย่างบ้าคลั่ง ในขณะที่หลายๆ คนมองว่า การใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยมเป็นเพียงภาพลวงตา ไม่ใช่แก่นแท้ของชีวิต และหันมาให้คุณค่าของชีวิตที่เรียบง่ายมากขึ้น โดยอาศัยหลักการคิดของตนหรือจากแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายของบุคคลรอบข้างหรือบุคคลที่รักและเคารพ สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ประมุขศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกเป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจนในเรื่อง ความเรียบง่ายสำหรับบรรดาพระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช และคริสตชนทุกคน แบบอย่างความเรียบง่ายที่ปรากฏในการดำเนินชีวิตประจำวันของพระองค์ไม่ว่าจะเป็นเครื่องแต่งกายสุภาพ เรียบง่ายตามปกติ ห้องนอน ห้องทำงานขนาดเล็ก ไม่ใหญ่โตกว้างขวาง พระองค์ทรงขึ้นรถประจำทางไปทำงานทุกวัน ไม่ได้ใช้รถประจำตำแหน่ง นอกจากแบบอย่างของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิสแล้ว แบบอย่างที่เราเห็นได้ชัดเจนอีกพระองค์หนึ่งคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ พระองค์ทรงเป็นแบบอย่างที่ดีชัดเจนและทรงได้พระราชทานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนชาวไทย เพื่อเป็นเครื่องชี้ทางสว่างในการดำเนินชีวิต ท่ามกลางกระแสบริโภคนิยมในยุคโลกาภิวัตน์ ในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ให้ยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึง ความจำเป็นที่จะต้องมีการมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร โดยอาศัยคุณธรรมความรู้เป็นเงื่อนไขสำคัญให้สามารถดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้ อันจะเป็นเครื่องมือในการช่วยให้รอดพ้นจากการเป็นสังคมแบบบริโภคนิยม การให้ความสำคัญกับวัตถุ เทคโนโลยี ใช้สิ่งของฟุ่มเฟือย หูหระ และค่านิยมต่างๆ ที่มุ่งไปสู่ความเป็นปัจเจกบุคคล (individualism) ตามมา เพราะการที่ต่างคน ต่างจะไขว่คว้าหาเงิน หาความสุข สนุกสนานให้กับตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ก็ได้ทำให้บุคคลเกิดความเห็นแก่ตัว คิดแต่เรื่องของตัวเอง ไม่ใส่ใจผู้อื่น เอาผลประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้งโดยไม่ใส่ใจในความเป็นอยู่ของคนอื่นโดยเฉพาะสำหรับเด็ก และเยาวชนที่ได้รับการเลี้ยงดู หล่อหลอมมาในสังคมแบบนี้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ก็จะดำเนินชีวิตตามที่ถูกหล่อหลอมมานั้นโดยคิดว่าเป็นเรื่องปกติทั่วไป

พระศาสนจักรคาทอลิกได้แสดงความห่วงใยต่อเรื่องนี้ สมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส ได้กล่าวไว้ในพระสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร ข้อที่ 55 ว่า เนื่องจากเรา

ยอมรับอย่างสงบในอำนาจของเงินตราเหนือตัวเราและสังคม จึงก่อให้เกิดการขาดความห่วงใยในความเป็นมนุษย์ที่ถูกลดระดับเหลือ เพียงแค่เป็นความต้องการอย่างหนึ่งเท่านั้น คือ การบริโภค จึงทำให้เห็นว่าคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อยู่แค่เรื่องภายนอกจนทำให้มนุษย์มองข้ามความเป็นมนุษย์ไป นอกจากนี้ พระองค์ยังได้ทรงต่อต้านบรรดาพระสังฆราช พระสงฆ์ นักบวช ที่ใช้ชีวิตแบบฟุ่มเฟือย เกียรติยศและความร่ำรวย สร้างอาณาจักรของตนเอง แทนที่จะสร้างอาณาจักรของพระเจ้า

สมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน”(Pastores Dabo Vobis). ระบุว่า มีสี่มิติที่มีปฏิสัมพันธ์กันของการอบรม และในชีวิตของศาสนบริกรที่ได้รับศีลบวช คือ 1) มิติทางด้านความเป็นมนุษย์ (Human Dimension) ซึ่งเป็นรากฐานที่จำเป็นและมีพลวัตของชีวิตสงฆ์ 2) มิติทางด้านจิตวิญญาณ (Spiritual Dimension) ซึ่งช่วยปรับคุณภาพของศาสนบริการของสงฆ์ 3) มิติทางด้านสติปัญญา (Intellectual Dimension) ซึ่งมอบหลักเหตุผลที่เป็นเครื่องมือในการทำ ความเข้าใจคุณค่าของการเป็นผู้อภิบาล และทำให้คุณค่าเหล่านั้น ปรากฏให้เห็นได้ในชีวิตประจำวัน และถ่ายทอดสาระของความเชื่ออย่างเหมาะสมและ 4) มิติทางการอภิบาล (Pastoral Dimension) ซึ่งทำให้พระสงฆ์สามารถรับใช้พระศาสนจักรอย่างรู้จักรับผิดชอบและบังเกิดผล ด้านมิติมนุษย์ เป็นการอบรมให้บรรลุถึงความเป็นผู้มีวุฒิภาวะให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีวินัยในตนเอง มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสมดุลในชีวิตทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น มีสมบัติผู้ดี ยอมรับความจริง ด้านมิติชีวิตจิต เป็นการอบรมให้เห็นคุณค่าในชีวิตของพระเยซูคริสตเจ้า โดยยึดพระองค์เป็นแบบอย่างและจุดศูนย์กลางในการดำเนินชีวิต และพัฒนาตนเองตามจิตตารมณ์ของพระองค์ ดังนั้นไม่ว่าจะคิด พูด หรือ ทำอะไร ให้ทำตามแบบฉบับของพระองค์ มิติสติปัญญา เป็นการอบรมให้รู้จักใช้ความคิด อย่างมีเหตุผลและมีการตัดสินใจที่ถูกต้อง มีความสามารถที่จะศึกษาวิชาการพระศาสนจักรขั้นสูง เข้าใจเกี่ยวกับชีวิตและงานพระสงฆ์ หมั่นเพียรพยายามศึกษาเพิ่มเติมตลอดเวลา มิติการอภิบาลเป็นการอบรมให้มีจิตตารมณ์ของการเป็นผู้อภิบาลและแพร่ธรรมเจริญชีวิตรับใช้ผู้อื่นด้วยความรักตามแบบอย่างของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็น “นายชุมพาบาลที่ดี” ในทุกการอบรมจึงมีจุดมุ่งหมายที่ “การเปลี่ยนแปลง” หรือ “เลียนแบบ” หัวใจตามภาพลักษณ์ของหัวใจของพระคริสตเจ้า ผู้ที่พระบิดา ทรงส่งมาเพื่อปฏิบัติงานให้แผนการแห่งความรักของพระองค์สำเร็จไป พระองค์ทรงรู้สึกสงสารเมื่อทรงเห็นความทุกข์ยากของมนุษย์ (เทียบ มธ 9:35-36)

ดังนั้นสำหรับเยาวชนที่เป็นสามเณรผู้เตรียมตัวเป็นพระสงฆ์ นักบวชในศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ก็เป็นกลุ่มเยาวชนสำคัญอีกกลุ่มหนึ่งที่ได้รับอิทธิพลและผลกระทบจากสังคมที่เปลี่ยนไปเป็นแบบบริโภคนิยมอย่างสุดโต่ง ซึ่งหากสามเณรไม่เห็นคุณค่าและแนวทางปฏิบัติที่ทำให้พวกเขาดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย พอเพียง เพราะสามเณรและพระสงฆ์คาทอลิกต้องถือความยากจนอันเป็นวินัยหลักประการหนึ่งในสามประการ (อีกสองประการคือ ความถือสัต และความนบถนอบ) รู้จักควบคุมตนเอง ไม่บริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย หากต้องใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย ไม่ใช่แค่เรื่องการใช้จ่ายเท่านั้น แต่รวมถึงการตัดสินใจ การใช้เหตุผล การใช้ความรู้และคุณธรรมต่างๆ มาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต การอบรมสามเณรในเรื่องนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เขาได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ได้บวชเป็นพระสงฆ์หรือเป็นคริสตชนฆราวาสในแบบที่ควรจะเป็นการอบรมหล่อหลอมให้สามเณรมีความตื่นตัว ตระหนักถึงคุณค่าของการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย ทบทวนค่านิยมที่ผิดๆ ของสังคมบริโภคนิยมได้อย่างมีเหตุและผลเพราะค่านิยมของสังคมบริโภคนิยมได้ทำลายชีวิตมนุษย์ ไม่ได้นำความสุขที่แท้จริงมาสู่ชีวิตมนุษย์และยังทำให้มนุษย์ห่างไกลจากพระเจ้า จึงควรให้สามเณรได้ตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตที่เรียบง่ายนั้นว่าเป็นคุณค่าพระวรสารที่พระเยซูเจ้าทรงเป็นแบบอย่างให้กับมนุษย์ และสามารถนำความเรียบง่ายและคุณค่านั้นเข้ามาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตและแสดงให้เห็นปรากฏอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตนในชีวิตประจำตัวของตัวสามเณร เพื่อการหล่อหลอมให้เติบโตเป็นคริสตชนเป็นพระสงฆ์ที่มีความเรียบง่ายตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าและตามที่พระศาสนจักรสั่งสอน อันจะเกิดประโยชน์ต่อตัวสามเณร ครอบครัว สังคม ประเทศและพระศาสนจักรคาทอลิก แต่หากสามเณรไม่ถือเรียบง่าย ใช้ชีวิตอย่างหรูหรา ฟุ่มเฟือย ก็คงไม่อาจมีคุณสมบัติที่ครบถ้วนในการเป็นคริสตชนหรือเป็นพระสงฆ์ที่ดีได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการวิจัย

1. กรอบแนวคิดของวิจัย

ศึกษาการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ ตามแนวทางการอภิบาลเรื่องความเรียบง่ายตาม 1) คุณค่าพระวรสาร และ 2) ตามคำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก ได้แก่ พระสมณสาส์น “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” กฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกไทย เรื่อง “พระศาสนจักรที่ยากจนเพื่อคนยากจน” สาส์นมหาพรต โอกาสรณรงค์ในเทศกาลมหาพรต พระสมณสาส์นเตือนใจ “ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร” สมณลิขิตเตือนใจ “พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์” และพระพรแห่งกระแสเรียกพระสงฆ์ (The Gift of Priestly Vocation) “เอกสารการฟื้นฟูชีวิตและพันธกิจการอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์” 3) ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และ 4) มิติในการอบรมสามเณร 4 ด้าน ตามธรรมนูญการอบรมสามเณรเล็ก

2. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 ประชากร ในการศึกษาการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี คือ สามเณรของสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ จำนวน 32 คน

2.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิในการศึกษา แนวทางอภิบาลการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) อธิการสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ 2) รองอธิการสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ 3) อดีตอธิการสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวไวโ 4) บราเดอร์ผู้ดูแล 5) ครูคำสอน 6) ครูผู้สอนโรงเรียนเทพมิตรศึกษาที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ/ครูดีเด่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

การปฏิบัติตนด้านการเจริญชีวิตเรียบง่ายของสามเณร หมายถึง การนำหลักคำสอนทางศาสนา ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทางการอบรมสามเณรมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตในด้านความเป็นมนุษย์ ด้านชีวิตจิต ด้านสติปัญญา และด้านงานอภิบาลอย่างเรียบง่าย ซึ่งสามเณรแต่ละแห่งต้องการอบรมให้สามเณรมีคุณสมบัติในแต่ละด้านดังต่อไปนี้

ด้านความเป็นมนุษย์ หมายถึง การมีวุฒิภาวะ ยอมรับและพอใจในสภาพและสถานะของตนเอง การรักษาสุขภาพ ออกกำลังกาย พักผ่อน บริโภคอุปโภค ในปริมาณที่พอดีและจำเป็น คำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยและการคุ้มค่ามากกว่าค่านิยม ไม่ปล่อยตนไปตามกระแสสังคมแห่งวัตถุนิยม มีวุฒิภาวะ ควบคุมรายรับรายจ่าย ประหยัด อดออม มีความซื่อสัตย์ เมตตา มีความรับผิดชอบ ปลุกต้นไม้ ฝึกฝนสวนครัว ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมสิ่งของต่างๆ

ด้านชีวิตจิต หมายถึง การขอบคุณพระเจ้าในสิ่งต่างๆ ที่ได้รับ การให้ความสำคัญกับการสวดภาวนาและเข้าร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ การนำพระวาจาไปใช้ในชีวิตสำนึกผิดและให้อภัยในความผิดพลาดของตนและผู้อื่น มีจิตตารมณ์การเสียสละ เมตตาโดยเฉพาะผู้ที่ยากลำบาก

ด้านสติปัญญา หมายถึง การมีความเชื่อและเข้าใจในความเชื่อ มองเห็นคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรมมากกว่าทรัพย์สินสมบัติ ให้คุณค่าในสิ่งต่างๆ ที่ได้รับ สามารถนำความรู้ในด้านคำสอนและวิชาต่างๆ มาใช้ในชีวิตประจำวัน ทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย และช่วยเหลือผู้อื่นได้อย่างมีวิจารณญาณ

ด้านงานอภิบาล หมายถึง การมองเห็นคุณค่าของผู้อื่น มีจิตเมตตารับใช้ เห็นอกเห็นใจคนอื่น ให้อภัย ให้ความช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยเฉพาะคนยากจนหรือผู้ที่อยู่ในภาวะลำบาก การทำงานตั้งใจทำงานร่วมมือกับผู้อื่นอย่างตั้งใจ ตามกฎระเบียบ ไม่เคร่งครัดหรือยึดหยุ่นมากเกินไป

สามเณร หมายถึง เยาวชนชายอายุ 12-19 ปีที่เข้ารับการฝึกอบรมที่สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ซึ่งจะได้รับการอบรมและได้รับเรียกสู่การเดินทางแห่งการเติบโตอย่างต่อเนื่องทั้งในด้านความเป็นมนุษย์ ชีวิตจิต สติปัญญาและการอภิบาล

สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ หมายถึง สถาบันทางคริสต์ศาสนาที่เปิดอบรมสามเณรที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นสถาบันที่จะให้การอบรมด้านศาสนาเป็นพิเศษ รวมทั้งการอบรมสั่งสอนพร้อมกับให้การศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และศาสตร์ต่างๆ เพื่อช่วยพัฒนาความเป็นมนุษย์และความเป็นคริสตชนให้เติบโตขึ้น ที่แสดงให้เห็นว่าในตัวเขามีเมล็ดพันธุ์ของกระแสเรียกพระสงฆ์ และพัฒนาให้เหมาะกับวัย กล่าวคือให้สามเณรมีอิสรภาพภายใน ที่สามารถใช้เพื่อตอบสนองแผนการที่พระเจ้าทรงเตรียมไว้สำหรับชีวิต ให้มีการเดินเคียงข้างบรรดาเยาวชนด้วยการส่งเสริมกระแสเรียกแนวทางใหม่ๆ และการทดลองกิจกรรมอภิบาลกระแสเรียกอย่างสร้างสรรค์ เพื่อช่วยเหลือและนำทางการเจริญเติบโตทั้งในด้านความเป็นมนุษย์และด้านชีวิตจิตของพวกเขา เป็นพิเศษในเรื่องความเรียบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการศึกษาการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรเล็กสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี
2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – structured interview) จำนวน 1 ฉบับ เพื่อใช้ในการศึกษาแนวทางอภิบาลการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. นำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) แล้วดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่า IOC ที่มีค่าระหว่าง 0.6 – 1.00
3. ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับสามเณรลัยแม่พระนิรมล สังฆมณฑลราชบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นสามเณรที่กำลังศึกษาศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในสามเณรลัยของสังฆมณฑลราชบุรีที่จะมีหลักในการอบรมด้านศาสนาเป็นพิเศษเช่นเดียวกับสามเณรลัยของสังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1984:126) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.908 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 0.7 แล้วปรับแก้ไขเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มประชากร ใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage : %)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรเล็ก สำนักฝึกธรรมดอมินิก ขาวีโอ ที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณาตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1997) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติ ในระดับ น้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรเล็ก สำนักฝึกธรรมดอมินิก ขาวีโอ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ขาวีโอ สังเกตผลสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านความเป็นมนุษย์ ด้านงานอภิบาล และด้านชีวิตจิต ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่าย ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

รายด้าน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติ	อันดับ
1. ด้านความเป็นมนุษย์	3.62	0.502	มาก	2
2. ด้านชีวิตจิต	3.58	0.474	มาก	4
3. ด้านสติปัญญา	3.65	0.596	มาก	1
4. ด้านงานอภิบาล	3.61	0.605	มาก	3
รวมเฉลี่ย	3.62	0.418	มาก	

การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี

จากตารางที่ 1 พบว่า สามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีระดับการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ มาก ($\mu=3.62$ $\sigma=0.418$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยสามารถเรียงอันดับการปฏิบัติในแต่ละด้านจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย อันดับแรก ด้านสติปัญญา ($\mu=3.65$ $\sigma=0.596$) รองลงมาคือด้านความเป็นมนุษย์ ($\mu=3.62$ $\sigma=0.502$) ด้านงานอภิบาล ($\mu=3.61$ $\sigma=0.605$) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านชีวิตจิต ($\mu=3.58$ $\sigma=0.474$)

2. แนวทางการพัฒนาเรื่อง การปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายของสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีดังต่อไปนี้

2.1 สามเณรควรมีการใช้ชีวิตหมั่นละ ให้ความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และการเข้าเฝ้าบิณฑบาตรอยู่เสมอ ค้นพบเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง มีความพยายามในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ ใช้เวลาในการแสวงหาความรู้และทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ออกจากตัวเอง และฝึกการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย

2.2 สำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ ต้องปลูกฝังมโนธรรมของสามเณรให้ถูกต้องอบรมให้สามเณรเข้าถึงจิตตารมณ์ของการรับใช้อย่างแท้จริง เห็นความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ การเข้าเฝ้าบิณฑบาตร ให้สามเณรได้ลงมือทำกิจกรรมหรืองานอภิบาล ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นพระสงฆ์ ให้สามเณรได้ออกไปสัมผัสชีวิต ได้พบเจอสิ่งใหม่ที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจ และควรใช้แรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบในการฝึกฝนสามเณร รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการใช้จ่ายส่วนตัวที่เท่าเทียมกัน

2.3 ผู้ให้การอบรมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สามเณร

2.4 ครอบครัวและสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ ควรร่วมมือในการให้การอบรมสามเณรแบบต่อเนื่อง

อภิปรายผล

1. สามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ชาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีระดับการปฏิบัติตนเรื่องความเรียบง่ายในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อานนท์ ต้นชัย และคณะ (2564) ที่ศึกษาคุณธรรมความเรียบง่ายของสามเณร สามเณรลัทธิพระฤทธิย ศรีราชา แล้วพบว่า สามเณรมีคุณธรรมความเรียบง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์ข้อมูล

รายด้านแล้วพบว่า สามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ สังฆมณฑลสุราษฎร์ธานี มีการปฏิบัติตนในด้านสติปัญญาอยู่ในอันดับแรก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสามเณรได้รับการอบรมทั้งจากครอบครัวในเบื้องต้น และโดยเฉพาะจากสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ที่ให้มีความรู้สามารถให้ไต่ถามและแยกแยะสิ่งต่างๆ ได้ และให้ตระหนักถึงคุณค่าของการเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมดีกว่าการมีทรัพย์สินสมบัติ สอดคล้องกับ หนังสือพระวรสารจาก มธ 6:19-21 ที่ระบุว่า “ท่านทั้งหลายอย่าสะสมทรัพย์สมบัติบนแผ่นดินนี้เลย ที่นี่ ทรัพย์สมบัติทั้งหลายถูกสนิมและขมวนกัดกิน และขโมยเจาะช่องลงมาแล้วลักเอาไปได้ แต่จงสะสมทรัพย์สมบัติในสวรรค์เถิด ที่นั่นไม่มีสนิมหรือขมวนกัดกินและขโมยก็ไม่เจาะช่องมาแล้วลักเอาไปได้ เพราะว่าทรัพย์สมบัติของท่านอยู่ที่ใด ใจของท่านก็จะอยู่ที่นั่นด้วย เรื่องการคิดอย่างรอบคอบ ก่อนตัดสินใจซื้อของใช้ใหม่ การเห็นคุณค่าในสิ่งของต่างๆ ที่สามเณรได้รับและอยู่รอบตัวของท่าน และในกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย คริสตศักราช 2015 เรื่องพระศาสนจักรที่ยากจนเพื่อคนยากจน พระศาสนจักรต้องไม่สะสมความร่ำรวย และสถาบันของพระศาสนจักร ต้องเป็นประจักษ์พยาน ต้องปรับเปลี่ยนตนเองให้มีพื้นที่ที่เปิดกว้างต้อนรับคนยากจน พระสังฆราช พระสงฆ์นักบวชและคริสตชนทุกคนต้องเลือกที่จะดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย สมถะ พอเพียง มีเมตตา กรุณา รักและรับใช้ อยู่เคียงข้างคนจน เน้นความยุติธรรมในสังคม กล้าละทิ้งความสะดวกสบายและความมั่นคงส่วนตัว เพื่อเป็นประจักษ์พยานที่มีประสิทธิภาพและประกาศข่าวดีได้อย่างแท้จริง รวมถึงการที่สามเณรยังได้รับการอบรมหล่อหลอมให้เป็นคนมีเหตุผลผ่านความรู้ที่ได้รับอันหลากหลาย จะช่วยให้พระสงฆ์เติบโตขึ้นเป็นผู้รับใช้และพยานของพระวาจาในพระศาสนจักรและในโลก แทนที่จะจำกัดอยู่แต่ในสาขาความรู้นั้นๆ หรือเข้าใจเพียงว่าเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาข้อมูลในสาขาต่างๆ การอบรมสติปัญญาช่วยให้พระสงฆ์ฟังพระวาจาอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งฟังชุมชนพระศาสนจักรเพื่อเรียนรู้วิธีการอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลา (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:117)

1.1 ด้านความเป็นมนุษย์ อยู่ในอันดับที่สอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สามเณรได้รับการอบรมด้านความเป็นมนุษย์ ที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของบุคคลทั้งครบ และช่วยให้ทุกมิติของการอบรมบูรณาการเข้าด้วยกัน ในด้านกายภาพหมายถึงความสนใจเรื่องสุขภาพ โภชนาการ กิจกรรมทางกายภาพและการพักผ่อน ในด้านจิตวิทยาจะมุ่งเน้นการสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง ซึ่งแสดงลักษณะด้วยความสมดุลทางอารมณ์ (Emotional balance) การควบคุมตนเอง (Self-control) และมีบูรณาการทางเพศที่ดี (A well-integrated sexuality) ในด้านศีลธรรมและมี

ความรับผิดชอบในด้านต่างๆ สามเณรจึงเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมในการช่วยทำนุบำรุง รักษา สิ่งของของบ้านเณร เช่น เติงนอน ตู้เสื้อผ้า โต๊ะเรียน การดูแลรักษาสิ่งของต่างๆ อย่างดีการพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ไม่โลภหรือมีสิ่งของต่างๆ เกินความจำเป็น สอดคล้องกับกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย คริสตศักราช 2015 เรื่องพระศาสนจักรที่ยากจนเพื่อคนยากจนในหัวข้อเรื่องรักษาสีสร้าง ข้อที่ 28 ได้กล่าวไว้ว่าพระเจ้าทรงมอบหมายให้มนุษย์มีหน้าที่รักษาดูแลโลกและสรรพสิ่งซึ่งเป็น “บ้านส่วนรวม” (Our common home) ของมนุษยชาติมนุษย์จึงต้องทำงานร่วมกับพระเจ้าผู้สร้าง สานต่อกิจการสร้างโลกโดยทำให้สิ่งสร้างสมบูรณ์มั่นคงและเติบโตอยู่เสมอเราจึงมีหน้าที่ต้องเคารพและสำนึกถึงคุณค่าต่อพระเจ้าผู้สร้าง โดยไม่ละเมิดหรือทำลายระบบนิเวศและความงดงามของโลก มีการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบมีส่วนร่วม โดยเอาใจใส่ทำนุบำรุงดูแลและเยียวยาสภาพแวดล้อมด้วยโลกทัศน์และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดความสมดุลทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน เป็นหน้าที่สำคัญของพระศาสนจักรที่จะต้องรับผิดชอบเอาใจใส่ดูแลแรงผลักดันส่งเสริมปลูกฝังและเรียกร้อง ให้คริสตชนและทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักถึงพันธกิจแห่งการคุ้มครอง รักษาโลก ใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่าโดยคำนึงถึงความดีงามส่วนรวม ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ไม่โลภหรือมีสิ่งของต่างๆ เกินความจำเป็น การใช้เงินและสิ่งของต่างๆ อย่างประหยัด สอดคล้องกับคุณลักษณะของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความพอดี ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ การทิ้งขยะของท่านลงในถังขยะ เมื่อเห็นขยะตกอยู่ เก็บไปทิ้งที่ถังขยะ การทิ้งขยะโดยมีการแยกทิ้งในแต่ละประเภท สอดคล้องกับพระสมณสาส์น “ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า” ของสมเด็จพระสันตะปาปา ฟรังซิส ประกาศ 18 มิถุนายน ค.ศ. 2015 ที่ระบุว่า การใช้ทรัพยากรที่ทดแทนไม่ได้ (non renewable resources) การบริโภคอย่างพอเหมาะพอควร รวมทั้งการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดการนำกลับมาใช้ (reusing) และการแปรรูปนำกลับมาใช้ใหม่ (recycling) การตระหนักถึงปัญหานี้อย่างจริงจัง เป็นวิธีหนึ่งในการต่อต้านวัฒนธรรมการทิ้งขว้างซึ่งส่งผลกระทบต่อโลกของเราอย่างไรก็ตามเราต้องยอมรับด้วยว่าความก้าวหน้าในเรื่องนี้ยังมีไม่เพียงพอ (LS 22)

1.2 ด้านงานอภิบาล อยู่ในอันดับที่สาม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสามเณรได้รับการอบรมหล่อหลอมให้เป็นผู้เลี้ยงแกะตามภาพลักษณ์ของพระคริสตเจ้า ที่เปี่ยมล้นไปด้วยจิตตารมณ์ของผู้อภิบาล การอบรมนี้จะทำให้สามเณรสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจ รวมทั้งความเอื้อเฟื้อ

เพื่อแผ้วความรักต่อทุกคน โดยเฉพาะคนยากจน และความกระตือรือร้นที่จะทำงานเพื่อพระศาสนจักรรู้จักที่จะให้อภัยผู้อื่นที่ทำผิดกับตนเอง สอดคล้องกับคุณค่าพระวรสารเรื่องความเรียบง่าย ที่ระบุว่า ชาวดีแห่งความรักของพระเจ้า ผู้รักมนุษย์จนกระทั่งประทานพระบุตรของพระองค์มาบังเกิดเป็นมนุษย์เพื่อเผยแสดงพระองค์ และแสดงพระธรรมแก่นมนุษย์ และทำการกอบกู้มนุษย์ให้พ้นจากทุกข์ด้วยอัศจรรย์ต่างๆ พระเยซูทรงสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อไถ่กู้มนุษย์ให้รอดพ้นจากบาปและทรงกลับคืนพระชนม์ชีพเพื่อบันดาลให้มนุษย์ได้รับชีวิตนิรันดร์ (ยน 3:16) การยินดีรับใช้ผู้อื่นอยู่เสมอ การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหาผู้ที่มีความยากลำบาก สอดคล้องกับกฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย คริสตศักราช 2015 เรื่องพระศาสนจักรที่ยากจนเพื่อคนยากจน ที่ระบุว่า โดยให้พระศาสนจักรดำเนินชีวิตยากจนเพื่อคนยากจนพระคริสตเจ้าทรงเป็นต้นแบบที่ล้ำค่าที่สุดในเรื่องการถ่อมพระองค์ลงมา ทรงบังเกิดอย่างยากจน ทรงทั้งความร่ำรวยสูงสุด ลงมารับสภาพทุกข์ทาสเป็นมนุษย์เหมือนเรา และทรงรักมนุษย์จนกระทั่งยอมสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน เพื่อกอบกู้พวกเขาให้รอดพ้น (เทียบ ฟป 2:7-8) การเสียสละแบ่งปันสิ่งของที่มีให้คนยากจน ด้อยโอกาส สอดคล้องกับศาสนมหาพรตของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส โอกาสธรรมรงค์ในเทศกาลมหาพรตประจำปี ค.ศ. 2014 ที่ระบุว่า การที่พระเจ้าเสด็จมารับเอากายเป็นมนุษย์นั้นเป็นรหัสธรรมยิ่งใหญ่ เหตุผลสำคัญที่ทำให้เช่นนี้เป็นเพราะความรักของพระองค์ ความรักที่เป็นพระพรหรรษา ความใจกว้าง ความปรารถนาที่จะอยู่ใกล้เรา ความรักที่ไม่รีรอในการมอบตนเองเป็นเครื่องบูชาสำหรับผู้ที่เราจะรัก รักคือการแบ่งปันทุกสิ่งกับผู้ที่เรารัก ความรักทำให้เราคล้ายคลึงกับผู้ที่เรารัก ความรักสร้างความเท่าเทียมกัน ทำลายกำแพงขวางกั้นและร่นระยะทางจากไกลเป็นใกล้ พระเจ้าทรงกระทำสิ่งที่ว่ามานี้กับเรา พระเยซูทรงทำงานด้วยพระหัตถ์มนุษย์ ทรงคิดด้วยสติปัญญามนุษย์ ทรงกระทำเยี่ยงมนุษย์ และทรงรักด้วยหัวใจของมนุษย์ ทรงบังเกิดจากพระมารดาพรหมจารี พระองค์ทรงเป็นมนุษย์คนหนึ่งเหมือนกับเรา เหมือนกับเราในทุกสิ่ง ยกเว้นบาป (Gaudium et Spes, 22) พระองค์ทรงรักเราเพราะเราเป็นคนยากจนเป็นวิธีที่พระองค์ทรงเป็นเพื่อนบ้านเรา เหมือนกับชาวสะมาเรียผู้ใจดีที่เป็นเพื่อนบ้านกับคนที่ถูกตีเกือบตายข้างถนน (เทียบ ลก 10:25) สิ่งที่ทำให้เสรีภาพ ความรอด และความสุกที่แท้จริงคือความเห็นอกเห็นใจ ความมีใจอ่อนโยนและความเอื้ออาทรแห่งความรักของพระองค์ ความยากจนของพระคริสตเจ้าที่ทำให้เราร่ำรวยคือการที่พระองค์เสด็จมาบังเกิดเป็นมนุษย์ แบกรับความอ่อนแอและความบาปของเรา เป็นการแสดงออกซึ่งความเมตตาอันหาที่เปรียบมิได้ของพระเจ้าต่อเรา

1.3 ด้านชีวิตจิต อยู่ในอันดับที่สี่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ สามเณรได้รับการอบรม ให้เป็นผู้มีใจนอบน้อม มีจิตใจที่ดี เมตตา เสียสละซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความรักของผู้อภิบาล (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:101) สามเณรจึงรู้สึกยินดีเมื่อได้รับศีลอภัยบาป ยินดีที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น การขอบพระคุณพระเจ้าที่ประทานชีวิตและสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันในทุกๆ วัน การเห็นคุณค่าของการเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณวันอาทิตย์ มากกว่าการพักผ่อน เพี้ยวเล่นสนุกสนานตามแนวทางในการอบรมด้านชีวิตจิต กล่าวคือ การอบรมด้านชีวิตจิตมีจุดมุ่งหมายเพื่อหล่อเลี้ยงและสนับสนุนความสัมพันธ์กับพระเจ้า และกับพี่น้องชายหญิงของเรา ในมิตรภาพของพระเยซูเจ้าผู้ทรงเป็นผู้เลี้ยงแกะที่ดี และด้วยท่าทีที่นอบน้อมต่อพระจิตเจ้า ความสัมพันธ์นี้จะเสริมสร้างหัวใจของสามเณร ด้วยความรักที่ใจดีมีเมตตาและเสียสละ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของความรักของผู้อภิบาล (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:101) โดยหัวใจของการอบรมด้านชีวิตจิต คือ การสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวส่วนตัวกับพระคริสตเจ้า ซึ่งเกิดและได้รับการหล่อเลี้ยงผ่านทางวิधिเฉพาะของการภาวนาแบบเงียบที่ใช้เวลานานมากขึ้น (สำหรับจิตภาวนา (Acquired recollection prayer) และจิตภาวนา (Contemplative prayer) รวมทั้งการภาวนา การฟังพระวาจา การมีส่วนร่วมด้วยใจศรัทธาในการรับศีลศักดิ์สิทธิ์ ในการร่วมพิธีกรรมและในการดำเนินชีวิตหมู่คณะ สามเณรเสริมสร้างความสนิทสัมพันธ์เป็นหนึ่งเดียวส่วนตัวกับพระเจ้า ตามแบบอย่างของพระคริสตเจ้า ผู้มีแผนการชีวิตคือการปฏิบัติตามพระประสงค์ของพระบิดาของพระองค์ (เทียบ ยน 4:34) ในการเดินทางของการอบรม ปีพิธีกรรมเสนอกระบวนการการเรียนรู้ของพระศาสนจักรเกี่ยวกับธรรมล้ำลึก เพื่อให้ชีวิตจิตของปีพิธีกรรมซึมซับกลายเป็นชีวิตภายในด้วยตัวบทพระคัมภีร์และการภาวนาในพิธีกรรม (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:102) และสอดคล้องกับการวิจัยของอานนท์ ต้นชัย และคณะ (2564) ที่ระบุถึงแนวทางการพัฒนาคุณธรรมของสามเณรเล็กโดยให้ได้รับการพัฒนาด้านความเชื่อ เข้าถึงคุณค่าของพิธีบูชาขอบพระคุณ การสวดภาวนา และพระวาจา แล้วนำมาปฏิบัติได้ในชีวิตจริง ทั้งนี้เพื่อให้สามเณรได้มีความเชื่อในพระเจ้า การที่สามเณรสัมผัสได้ว่ามีพระเจ้าอยู่เคียงข้างพวกเขา เพื่อพวกเขาจะได้ดำเนินชีวิตเพื่อพระเจ้า ไม่ใช่เพื่อตัวเองอีกต่อไป ให้พวกเขาได้ทราบว่าพระเจ้าต้องการอะไร พระเจ้าอยากให้เราเป็นอะไร ไม่ใช่เราอยากจะเป็นอะไร ให้สวดขอพรจากพระเจ้าเสมอ และที่สำคัญสำหรับผู้ให้การอบรม ให้สวดภาวนาเพื่อสามเณรทุกวัน ให้วางใจในพระเจ้า พลละกำลังต่างๆ มาจากพระเจ้า ภารกิจที่เราดูแลเป็นของพระเจ้า ไม่ต้องกังวลสิ่งต่างๆ มอบความไว้วางใจให้พระเจ้าดูแลและจัดการ

2. แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเรียบง่ายทั้ง 4 ด้านของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ฮาวีโอ มีทั้งหมด 14 ข้อ มีหัวข้อที่น่าสนใจนำมาอภิปรายได้ดังนี้

2.1 สามเณรควรมีการใช้ชีวิตหมู่คณะ ให้ความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และการเข้าเฝ้าไตร่ตรองอยู่เสมอ ค้นพบเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง มีความพยายามในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ ใช้เวลาในการแสวงหาความรู้และทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ออกจากตัวเองและฝึกการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย ทั้งนี้เนื่องจากการใช้ชีวิตหมู่คณะเป็นสิ่งที่สำคัญในการเป็นสามเณรและพระสงฆ์ในอนาคต มีการภาวนาร่วมกัน เข้าพิธีบูชาขอบพระคุณด้วยกัน และในแต่ละเดือนก็จะมี การเข้าเฝ้าเพื่อไตร่ตรองชีวิตกระแสเรียกของตนเอง เพื่อค้นหาเป้าหมายของตัวเองที่แท้จริงว่ากระแสเรียกของตนเป็นอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับหัวใจสำคัญในการอบรมด้านสติปัญญา (Intellectual Formation) ที่ระบุว่า การอบรมด้านสติปัญญาเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมพระสงฆ์แบบบูรณาการ ยิ่งกว่านั้น ยังช่วยศาสนบริกรด้านอภิบาลของเขาและมีผลต่อการอบรมมิติด้านความเป็นมนุษย์ และมิติด้านชีวิตจิตของเขาด้วย ซึ่งได้รับการหล่อเลี้ยงที่เป็นประโยชน์จากการอบรมด้านสติปัญญา หมายความว่า การพัฒนาทุกสมรรถภาพและทุกมิติของบุคคลนั้น รวมทั้งมิติการใช้เหตุผล ผ่านความรู้ที่ได้รับอันหลากหลาย จะช่วยให้พระสงฆ์เติบโตขึ้นเป็นผู้รับใช้และพยานของพระวาจาในพระศาสนจักรและในโลก แทนที่จะจำกัดอยู่แต่ในสาขาความรู้หนึ่งๆ หรือเข้าใจเพียงว่าเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาข้อมูลในสาขาต่างๆ การอบรมสติปัญญาช่วยให้พระสงฆ์ฟังพระวาจาอย่างลึกซึ้ง รวมทั้งฟังชุมชนพระศาสนจักร เพื่อเรียนรู้วิธีการอ่านเครื่องหมายแห่งกาลเวลา (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:117) การใช้เวลาในการแสวงหาความรู้ของสามเณรจะช่วยให้สามเณรได้พัฒนามิติทางด้านสติปัญญา ให้เป็นผู้มีความรู้กว้างไกล ทันยุคทันสมัย สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ได้ทั้งกับตนเองและผู้อื่น รู้จักสิ่งที่มีประโยชน์และโทษสำหรับตนเอง สามารถนำความรู้ที่ได้รับและสะสมไปใช้ในการการเรียนรู้การทำภารกิจและการทำงานอภิบาลต่างๆ ได้ดีมากยิ่งขึ้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยหล่อหลอมให้สามเณรเป็นผู้รู้ในศาสตร์ต่างๆ มีศิลปะในการดำเนินชีวิตทั้งชีวิตส่วนตัวและชีวิตหมู่คณะ

2.2 สำนักฝึกธรรมดอมินิก ฮาวีโอ ต้องปลูกฝังมโนธรรมของสามเณรให้ถูกต้องอบรมให้สามเณรเข้าถึงจิตตารมณ์ของการรับใช้อย่างแท้จริง เห็นความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ การเข้าเฝ้า ให้สามเณรได้ลงมือทำกิจกรรมหรืองานอภิบาล ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นพระสงฆ์ ให้สามเณรได้ออกไปสัมผัสชีวิต ได้พบเจอสิ่งใหม่ที่ช่วยสร้าง

แรงบันดาลใจ และควรใช้แรงจูงใจ เชิงบวกและเชิงลบในการฝึกฝนสามเณร รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการใช้จ่ายส่วนตัวที่เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เนื่องจากการปลูกฝังมโนธรรมของสามเณรให้ถูกต้องนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อพวกเขาจะได้ทราบว่าในสิ่งที่พวกเขากำลังทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่ ได้ฝึกการนำภาวนา การลงมือปฏิบัติจริง ไม่ใช่เพียงแค่เรียนรู้ทฤษฎีเท่านั้น สอดคล้องกับหัวใจสำคัญของการอบรมด้านงานอภิบาล (Pastoral Formation) ที่ระบุว่า เนื่องจากจุดประสงค์ของสามเณรคือการเตรียมสามเณรให้กลายเป็นผู้เลี้ยงแกะตามภาพลักษณ์ของพระคริสตเจ้า การอบรมพระสงฆ์จึงต้องเปี่ยมล้นไปด้วยจิตตารมณ์ของผู้อภิบาล การอบรมนี้จะทำให้เขาสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจแบบเดียวกัน รวมทั้งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรักต่อทุกคน โดยเฉพาะคนยากจนและความกระตือรือร้นที่จะทำงานเพื่อพระอาณาจักร ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของศาสนบริการสาธารณะของพระบุตรของพระเจ้า ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเป็นความรักของผู้อภิบาล อย่างไรก็ตามก็ต้องจัดการอบรมลักษณะของผู้อภิบาลโดยเฉพาะด้วย เพื่อช่วยสามเณรให้ฝึกตนเองให้มีอิสรภาพภายในที่จะทำงานแพร่ธรรมเพื่อเป็นการรับใช้ สามารถมองเห็นการทำงานของพระเจ้าในหัวใจและชีวิตของประชาชน เมื่อมองในแง่นี้ เมื่อเขาเป็นศาสนบริกรที่รับศีลบวช กิจกรรมด้านงานอภิบาลจะกลายเป็นโรงเรียนสอนการประกาศพระวรสารอย่างต่อเนื่อง ในขั้นนี้สามเณรจะเริ่มมองเห็นตนเองว่าเป็นผู้นำกลุ่ม และต้องอยู่ที่นั่นในฐานะบุรุษแห่งความสนิทสัมพันธ์ เขาจะทำเช่นนี้ด้วยการฟังและวินิจฉัยสถานการณ์ต่างๆ อย่างระมัดระวัง รวมทั้งร่วมมือกับผู้อื่นและสนับสนุนงานศาสนบริการของเขาเหล่านั้น สามเณรควรได้รับประสบการณ์ในงานแพร่ธรรมตลอดระยะเวลาของการอบรมในเวลาและวิถีทางที่เหมาะสมที่สุด และต้องใช้เวลาและช่วงเวลาที่ไม่ได้กำหนดไว้เป็นเวลาเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจอย่างรอบคอบของพระสังฆราช ประสบการณ์เช่นนี้เป็นสิ่งจำเป็นที่ขาดไม่ได้สำหรับการอบรมผู้สมัครเป็นพระสงฆ์อย่างมีบูรณาการ และควรดำเนินการให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถต่างๆ ของสามเณรแต่ละคน สามเณรแต่ละแห่งควรประสานงานอย่างใกล้ชิดกับสถาบันต่างๆ ของสังฆมณฑล เพื่อกำหนดสถานที่การทำงานอภิบาลของสามเณร โดยเตรียมการระหว่างปี และไม่ให้ขัดกับข้อเรียกร้องอื่นๆ ของการอบรมและควรให้ความสนใจเป็นพิเศษกับสภาพแวดล้อมที่สามเณรจะปฏิบัติงานอภิบาลที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะ “ในการเลือกสถานที่และงานรับใช้ที่เหมาะสม ซึ่งผู้สมัครสามารถได้รับประสบการณ์ด้านงานอภิบาล เขตวัดนั้นควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เพราะเขตวัดเป็นเซลล์ที่มีชีวิตของงานอภิบาล ในท้องถิ่นและงานอภิบาลพิเศษ ในที่ซึ่งเขาจะเผชิญหน้ากับปัญหาต่างๆ ที่เขาเหล่านั้นจะพบใน

ศาสนบริการในอนาคต” (Pastores Dabo Vobis, n. 58:AAS 84 (1992), 760) (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:124) สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรต้องใช้แรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบในการฝึกฝนสามเณร เนื่องจากสามเณรยังเป็นวัยแห่งการเรียนรู้เพื่อการเติบโตที่เหมาะสม สวยงาม ต้องเข้าใจถึงภาวะการณ์ของโลกรอบตัวที่มีทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดีปะปนกัน การสร้างแรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยในการฝึกฝนสามเณรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายของการอบรมได้ดีกว่าการใช้แรงจูงใจเชิงบวกอย่างเดียวหรือใช้ในเชิงลบอย่างเดียว

2.3 ผู้ให้การอบรมควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สามเณร เนื่องจากการกระทำจะเป็นสิ่งที่สำคัญและเห็นเป็นรูปธรรมได้ดีกว่าคำพูด โดยเฉพาะผู้ให้การอบรมที่เป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับสามเณร คอยดูแลอบรมสั่งสอนสามเณรตลอดในช่วงที่อยู่ในสำนักฝึกธรรม บรรดาสามเณรก็จะรับฟังและดูแบบอย่างจากบาทหลวงผู้ให้การอบรมพวกเขา ดำเนินชีวิตตามในสิ่งที่พวกเขาเห็นการเป็นแบบอย่างจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากๆ สอดคล้องกับ หัวข้อคณะผู้ให้การอบรม (The Community of Formators) ที่ระบุว่า คณะผู้ให้การอบรมประกอบด้วยพระสงฆ์ที่ได้รับเลือกและได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างดี ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติพันธกิจอันละเอียดอ่อนของการอบรมผู้สมัครเป็นพระสงฆ์ร่วมกัน จำเป็นต้องมีผู้ให้การอบรมที่ได้รับมอบหมายงานนี้โดยเฉพาะ เพื่อว่าพวกเขาจะสามารถอุทิศตนทั้งครบเพื่อการอบรม ด้วยเหตุนี้คณะผู้ให้การอบรมควรพักประจำอยู่ในสามเณรลัย คณะผู้ให้การอบรมควรพบกับอธิการอย่างสม่ำเสมอเพื่ออธิษฐานภาวนา วางแผนชีวิตของสามเณรลัย และเพื่อประเมินความเจริญเติบโตของสามเณรเป็นระยะ คณะผู้ให้การอบรมไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยที่จำเป็นของสถาบันเท่านั้น แต่เหนืออื่นใดพวกเขาเป็นหมู่คณะผู้ให้การศึกษาที่แท้จริงของศาสนบริการสงฆ์ เมื่อสามเณรได้รับการสั่งสอนและแรงกระตุ้นจากแบบอย่างดังกล่าว พวกเขาจะยินดียอมรับการอบรมที่คณะผู้ให้การอบรมมอบให้พวกเขาด้วย ความอบอุ่นและเชื่อมั่น (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:132)

2.4 ครอบครัวและสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรร่วมมือในการให้การอบรมสามเณรแบบต่อเนื่อง เพราะสามเณรควรได้รับการอบรมที่ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน หากบ้านเณรอบรมสามเณรเพียงฝ่ายเดียว แล้วเมื่อเวลาสามเณรกลับบ้านในช่วงปิดภาคเรียน ทางครอบครัวของสามเณรกลับปล่อยปะละเลย ไม่ช่วยอบรมให้ต่อเนื่อง หรืออบรมสั่งสอนที่ขัดแย้งกัน สามเณรก็อาจปฏิบัติตนอย่างปล่อยปะละเลย ไม่สนใจที่จะดำเนินชีวิตของตัวเองให้สอดคล้องในการเป็น

สามเณรได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางครอบครัวควรให้ความร่วมมือกับบ้านเณรในการอบรมสามเณรแบบต่อเนื่องโดยสอดคล้องกับหัวข้อครอบครัว เขตวัด และกลุ่มต่างๆ ของพระศาสนจักร (The Family, the Parish and Other Ecclesial Communities) ที่ระบุว่า โดยทั่วไปแล้ว กระแสเรียกเจริญงอกงามภายในบริบทของชุมชน เป็นที่ที่สามเณรได้มีประสบการณ์ความเชื่อที่สำคัญ เพราะเหตุนี้ การอบรมพระสงฆ์ในขั้นต้นต้องคำนึงถึงอิทธิพลประการนี้ ทั้งครอบครัวและเขตวัดบ้านเกิดหรือเขตวัดที่สามเณรเป็นสมาชิก รวมทั้งหมู่คณะต่างๆ ของพระศาสนจักร ล้วนมีส่วนสำคัญในการคำจูนและบำรุงเลี้ยงกระแสเรียกของผู้ที่ได้รับเรียกให้เป็นพระสงฆ์ สิ่งนี้เป็นความจริงทั้งในระยะเวลาของการอบรมและในช่วงชีวิตของพระสงฆ์ด้วย อันที่จริง “สายสัมพันธ์ของครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเสริมสร้างสามเณรให้มีความเคารพตนเองอย่างเหมาะสม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ครอบครัวทั้งหลายควรมีส่วนร่วมในกระบวนการอบรมของสามเณรลัยและในชีวิตพระสงฆ์ เนื่องจากสายสัมพันธ์ของครอบครัวช่วยยืนยันการมีส่วนร่วมในกระบวนการอบรมของสามเณรลัยและในชีวิตพระสงฆ์ และทำให้สามเณรได้รับการอบรมสั่งสอนอย่างดีในความเป็นจริง” (สมณกระทรวงพระสงฆ์, 2564:148)

3. ในการอบรมสามเณร บ้านเณรควรต้องช่วยอบรมหล่อหลอมพวกเขาให้ให้มีมิติด้านความเป็นมนุษย์มาเป็นอันดับแรกก่อนเป็นพื้นฐาน เพราะให้พวกเขาได้รู้จักตัวเองว่าเป็นอะไร เป็นสามเณรควรที่จะปฏิบัติตัวอย่างไร เพื่อพวกเขาจะได้เจริญเติบโตเป็นมนุษย์ทั้งครบ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของทัศนคติ เรื่องจิตวิทยา เรื่องบุคลิกภาพ เรื่องสุขภาพ เรื่องการควบคุมตนเอง เรื่องศีลธรรม เรื่องความรับผิดชอบ โดยในเรื่องจิตวิทยานั้นจะบ่งบอกถึงลักษณะความสมดุลทางอารมณ์ การควบคุมอารมณ์ตนเอง การดูแลสุขภาพให้ดีเพื่อจะได้ไม่ต้องเสียทรัพยากรในการรักษาโรค การดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานจึงเป็นเรื่องของความเรียบง่ายด้วยเช่นเดียวกันที่แสดงออกมาในตัวสามเณร เรื่องความรับผิดชอบ ต้องให้สามเณรได้รับผิดชอบในสิ่งของตนเองอย่างดี ผู้ให้การอบรมอย่าให้สิ่งของต่างๆ อย่างง่ายตายแก่พวกเขา เพราะจะทำให้สามเณรคิดว่า ถ้าเสียไป ก็ขอใหม่ได้ หรือคุณพ่อก็จะหามาให้ใหม่ โดยที่ไม่ต้องแสดงความรับผิดชอบอะไรเลย ต้องให้พวกเขาช่วยกันดูแลรักษาสีของต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นของบ้านเณร หรือของส่วนตัวของสามเณร ถ้าสามเณรช่วยกันดูแลรักษาสีของต่างๆ ได้ก็จะทำให้สามเณรและบ้านเณรเองได้ประหยัดค่าใช้จ่ายได้อีกมากมาย ไม่ใช่จ่ายฟุ่มเฟือย สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณธรรมด้านความเรียบง่ายพอเพียงที่อานนท์ ต้นชัย (2564) ศึกษาแล้วพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณธรรมของสามเณรเล็กด้านความเรียบง่าย

พอเพียงนั้น โดยส่งเสริมให้สามเณรเห็นคุณค่าของความเรียบง่ายพอเพียง มุ่งเน้นคุณค่าทางด้านจิตวิญญาณมากกว่าด้านวัตถุ และรู้ถึงคุณค่าของสิ่งของ วัตถุที่มีใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งของตนเองและส่วนรวม

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรนำแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะความเรียบง่ายทั้ง 4 ด้านของสามเณรไปใช้หรือประยุกต์ใช้กับสามเณรสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะความเรียบง่ายทั้งสี่ด้านของสามเณร โดยเฉพาะในด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด
2. สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรส่งเสริมให้สามเณรมีการใช้ชีวิตหมั่นคณะ ให้ความสำคัญในเรื่องการรำพึงภาวนา การเข้าร่วมพิธีบูชาขอบพระคุณ และการเข้าเฝ้าบิเตรตรงอยู่เสมอ ค้นพบเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง มีความพยายามในด้านการเรียนและด้านอื่นๆ ใช้เวลาในการแสวงหาความรู้และทำสิ่งที่เป็ประโยชน์ออกจากตัวเอง และฝึกการใช้ชีวิตที่เรียบง่าย
3. สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรปลูกฝังมโนธรรมของสามเณรให้ถูกต้องอบรมให้สามเณรเข้าถึงจิตตารมณ์ของการรับใช้อย่างแท้จริง ให้สามเณรได้ลงมือทำกิจกรรมหรืองานอภิบาล ช่วยสร้างแรงบันดาลใจในการเป็นพระสงฆ์ ให้สามเณรได้ออกไปสัมผัสชีวิต ได้พบเจอสิ่งใหม่ที่จะช่วยสร้างแรงบันดาลใจ และควรใช้แรงจูงใจเชิงบวกและเชิงลบในการฝึกฝนสามเณร รวมถึงกำหนดแนวปฏิบัติเรื่องการใช้จ่ายส่วนตัวที่เท่าเทียมกัน
4. ครอบครัวและสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ ควรร่วมมือในการให้การอบรมสามเณรแบบต่อเนื่อง
5. ผู้ให้การอบรมของสำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สามเณร
6. สำนักฝึกธรรมหรือสามเณรลัยแต่ละแห่ง ควรส่งผู้ให้การอบรมเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการดูแลอภิบาลสามเณรอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรมด้านอื่นๆ ของสามเณร สำนักฝึกธรรมดอมินิก ซาวีโอ เช่น คุณธรรมทางเทววิทยา คุณธรรมความซื่อสัตย์ คุณธรรมความกล้าหาญ ฯลฯ เพื่อให้สามเณรได้รับการหล่อหลอมและพัฒนาคุณธรรมทั้งครบสำหรับการใช้ชีวิตเป็นสามเณรและเป็นพระสงฆ์ที่ดีในอนาคต

2. ควรมีการศึกษา เป้าหมายชีวิตของสามเณร เพื่อให้สามเณรได้ทราบเป้าหมายที่แท้จริงของตนเอง
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการอบรมสามเณรให้มีจุดยืนที่ถูกต้อง มั่นคง ในการเป็นสามเณร เพื่อจะได้เติบโตเป็นพระสงฆ์ที่ดี
4. ควรมีการศึกษา แนวทางการสร้างแรงจูงใจที่ดีและถูกต้องให้แก่สามเณร

รายการอ้างอิง

- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2549). **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาเดิมปัญญาฉบับฉบับบรรพ**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์. (2549). **พระคัมภีร์ภาคพันธสัญญาใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 2). คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อพระคัมภีร์.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา. (2551). **สาส์นมหาพรตของสมเด็จพระสันตะปาปาเบเนดิกต์ที่ 16**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา. (2557). **สาส์นมหาพรตของสมเด็จพระสันตะปาปาฟรังซิส**. คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อการพัฒนา.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อสามเณรสายและกระแสรัก. (2543). **ธรรมนูญการอบรมเณรสามเณรเล็ก**. ม.ป.พ.
- พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียงหมายถึงอะไร**. สถาบันไทยพัฒน์.
- ฟรังซิส, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2558). **พระสมณสาส์น ขอสรรเสริญองค์พระผู้เป็นเจ้า**. สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- ฟรังซิส, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2557). **พระสมณสาส์นเตือนใจ ความชื่นชมยินดีแห่งพระวรสาร**. สื่อมวลชนคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- ฟรังซิส, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2562). **พระสมณลิขิตเตือนใจ พระคริสตเจ้าทรงพระชนม์ (Christus Vivit)**. สภาประมุขบาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- ยอห์น ปอล ที่ 2, สมเด็จพระสันตะปาปา. (2535). **สมณลิขิตเตือนใจ “เราจะมอบผู้เลี้ยงแกะให้ท่าน” (Pastores Dabo Vobis)**. โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

- สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2558). **กฤษฎีกาสมัชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิกแห่งประเทศไทย**. สภาพระสังฆราชคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- สมณกระทรวงพระสงฆ์. (2564). **The Gift of the Priestly Vocation (พระพรแห่งกระแสเรียกพระสงฆ์)**. ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม.
- สามเณรลัยแสงธรรม. (2553). **เอกสารประกอบการสัมมนาเพื่อการฟื้นฟูชีวิตและพันธกิจ การอบรมเพื่อเป็นพระสงฆ์ 2009-2010**. สามเณรลัยแสงธรรม.
- อานนท์ ตันชัย. (2564). “การศึกษาคุณธรรมของสามเณรเล็ก สามเณรลัยพระหฤทัย ศรีราชา”. วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม, 13(1). 68-86.
- Best, John W. (1997). **Research in Education** (2nd ed). Prentice Hall Inc.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. (5th ed). Harper & Row.
- John Paul II, (1992). **Pastores Dabo Vobis**. Catholic Truth Society.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). “**Determining Sample Size for Research Activities**”. Educational and Measurement. Texas A. & M. University. 608-609.